

Biznak a Tudományos Tanácsban és kutatásaikkal előmozdítják a 3 éves tervet a szegedi tudósok

Az ország tudósainak, kutatóinak további működése szempontjából nagyjelentőségű az a tény, hogy az országgyűlés elfogadta a Tudományos Tanács létesítéséről szóló törvényjavaslatot. Ez az új szervezet tervszerűbbé teszi majd a magyar tudományos munkát és bizonyára gondoskodik arról is, hogy a tudósok nyugodt életkörülmények között folytathassák kutatási munkájukat. Szegeden különösen sokan fogadták örömmel ezt a hírt, hiszen az egyetem falai között állandóan újabb és újabb kísérletek, ország-világ által elismert fontos tudományos kutató munkák folynak.

Itt az agyhártyalob kórokozója

Dr. Ivanovits György, Kossuth-díjas professzor, a kórtani intézet igazgatója érdekes új kísérleteket folytat. Koch Sándor gyakornokkal, Magyarországon és általában Közép-európában az utóbbi években járványosan lépett fel egy új fajta betegség, az agyhártyalob Maga a kór orvosi nyelven „jóindulatú”, azaz néhány hétig tart csupán és ritkán szed halálos áldozatot, de igen kellemtelen lefolyású. Ellenszerét eddig nem ismerik. Ivanovits professzornak sikerült egy Szegedre beszállított algyői beteg kisfiu gerincvelőfolyadékában a kórokozó vírust felfedeznie. Ez az először olyan kicsiny, hogy a legprecízebb mikroszkóppal sem látható, a baktériumszűrőn sem átmegy. Az állatokat folylatott kísérletek során azonban rájöttek, hogy a szűrlet is fertőző. Megfigyelték a láthatatlan vírus szaporodását és így szereztek tudomást létezéséről. Valószínűleg ez az agyhártyalob egyedüli kórokozója. Az intézet feladata most, hogy ennek a vírusnak életműködését, szerepét kimutassa és megtalálja hatását ellenszerét. Az ezirányú kísérletek már májusban megkezdődtek és igen eredményesen haladnak. A professzor szeptemberben, az orvosok centenárius ülésén számol be eddigi kísérleteinek eredményéről.

Ipar és tudomány

Kísérletezik az intézet a tuberkulózis elleni gyógyszerek értékmérésével is, szoros kapcsolatban az állami gyógyszergyárakkal működésével. Új típusú gyógyszer feltalálása itt a cél, amely a Magyarországon eddig csak kísérleti méretekben gyártott négy-amino szalicilsavnál is sokkal hatásosabb lenne.

A Tudományos Tanács megalkotásával kapcsolatban Ivanovits professzor ezeket mondta:

— A tanács létesítésének legfőbb jelentőségét abban látom, hogy a tudományos munkát összhangba hozza az ország ipari fejlődésével, adottságaival és a közegészségügyi szükségletekkel. Tervszerűvé teszi a tudományos kutatást, de nem jelent semmiféle korlátozást, ellenkezőleg fokozottabb szabadságot. Az egyes tudományos intézetek bizonyos irányu és mennyiségű munkát vállalnak el meghatározott terv szerint és azt megfelelő időn belül igyekeznek elvégezni. A vegyipari tanulmányi irodával folytatott

megbeszéléseink alapján a kórtani intézet munkája fokozottabban beleilleszkedik a tervgazdaságba, chemotherápiái kísérleteinket a gyógyszergyárakkal való szoros együttműködésben kívánjuk lefolytatni.

Fehér patkányok és egerek között

Dr. Jancsó Miklós professzor, a gyógyszer-tani intézet igazgatója, szintén Kossuth-díjat kapott kiváló kutatási eredményeiért. A kísérleteknek, egyébként az azusénol felfedezője, a laboratóriuma mellett álló laboratóriumában fogad, felfrészés azonban ne essék, mert nem jámbor kérődzők, hanem parányi, állandóan szőszmőlő rácsálók hemzsegek itt a ketrecekben. Fehér egerek, fehér patkányok, nyulak, tengerimalacok minden fajlábba. A háború utáni nehéz időben ugyiszólván minden támogatás nélkül, saját költségén szerezte be a ketrecek lakóit, kísérletek céljaira. A legtöbb ketrecen kis cédula: „Tiszta” felírás. Másokon „Használt” felírás. A „tisza” állatok vidáman ágaskodnak, viháncolnak a ketrecekben, a „használtak” szomorúan gubbasztanak mint a beteg öreg ember. A padlásokon békák mint a szívizom-kísérletek eszközei.

Harc a fájdalom ellen

A professzor munkatársaival, dr. Dirner Zoltán adjunktussal és dr. Gábor Miklós tanársegéddel az ideggyógyászati kettőzést, a fájdalomérzés keletkezését, a fájdalomérzés keletkezési mechanizmusát kutatja az érző ideggyegek működésének pontos megfigyelésével. Újfajta jelenségeket figyelt meg négy-öt hónappal ezelőtt megkezdett kísérletei során, amelyről még nem szívesen beszél. Szándékára azonban következtetni lehet: az érzéstelenítésnek egy új módját igyekszik megtalálni. Eddig az érzéstelenített testrészen minden tapintás iránt is érzéketlen maradt (gondoljunk a foghúzás előtti injekcióra), az új módszer csak a fájdalomérzést szüntetheti meg.

— Bizom abban — mondja a professzor —, hogy a Tudományos Tanács felállításával megszűnnek eddigi kutatási nehézségeink. Az intézet még tervszerűbben kívánja folytatni pharnakológiai munkáját, azaz a gyógyszerek hatásmechanizmusának, támadási pontjának vizsgálását, melyik szerven vagy testrészen keresztül gyakorolja hatását a gyógyszer az emberi szervezetre. A nem fertőző betegségeknek ugyanis nem a kórokozóra, hanem magára a szervezetre kell hatnia a gyógyszernek. Ezek a kutatások új, az eddiginél hatásosabb gyógyszerek felfedezésére vezethetnek. Észszerűbbé tehetjük így a gyógyszerrendelést, hogy a beteg megvizsgálása után azonnal a legmegfelelőbb ellenszer tudjuk adni, másrészt a gyógyszeripar számára is új utakat tárunk.

Tiszavirág-halászcserda
Üdülés, szórakozás, zene! Ujszegi Tiszaparton lefelé 5 km.

DUGÁSZ
üzem: Tápió u. 7 fest. tisztít
üzlet: Károlyi u. 3

fel. A Tervhivatal már eddig is szépen támogatta munkánkat, most pedig további nagy lehetőségeket látok megnyitni kutatásaim előtt. Várom kísérleteim eredményes befejezését és fokozottabb kedvvel készülök az újabb kísérletek megkezdésére.

Ahol eltörik a gumicső

Dr. Fodor Gábor magántanár, a szervesvegytani intézet helyettes vezetője az Idén Móra-díjat kapott tudományos munkájáért. Laboratóriumában 33 fokos hőség, munkatársaival együtt fehér köpenyben izzadnak itt. Egy csőben cseppfolyós levegőt állítanak elő minusz 200 fokon, a gumicső beléhe-lyezve kőkemény lesz és úgy törik, mint az öntöttvas. A lombikból fátolszerű, lehetetlen kód párolog.

Megtudjuk, hogy különböző érdekes kísérletek folynak az intézetben. A szabadságon levő dr. Bruckner Győző professzor, az intézet igazgatójának elgondolása szerint Fodor professzor dr. Kovács József tanársegéddel a lépenebacillus tokanyagának mesterséges előállításához készült elő a szükséges kiindulási anyagot. Sztereokémiai kutatásaik eredményeként új módszert találtak az egymáshoz közelálló vegyületek tökéletes elválasztására. Ez gyógyszer-tani szempontból igen jelentős felfedezés, mert hatásos vegyületet el tudnak különíteni hatástalan rokonaitól. A másik laboratórium asztalon dr. Wein János és dr. Kovács Ödön gyakornokok gyógyszeriparunk egyik igen fontos és még megoldatlan problémáján kísérleteznek. Természetesen szoros kapcsolatban áll az intézet az orvosi kórtani intézetekkel is.

Tudomány a népert

A Tudományos Tanácsra került a szó.

— Az az erkölcsi és anyagi támogatás — mondja Fodor Gábor —, amelyet a demokratikus kormányzat ezáltal számunkra kilátásba helyez, természetesen további kötelezettséget is jelent számunkra. Intézetünk ezt már régen átélte és már a felszabadulás óta a sok nehézség ellenére felajánlotta minden képességét az ország újjáépítésére. Így tisztán tudományos tevékenységünk mellett szoros összeköttetésben állunk a magyar gyógyszeriparral is, négy új eljárást dolgoztam ki munkatársaimmal fészben egészen új, részben már ismert, de ilyhon még nem gyártott gyógyszerek előállítására. Nem légüres térben mozgó tudományt művelünk, hanem azt akarjuk, hogy minden elméleti eredményünk az egész demokratikus közösség, a nép javára váljon. Ezért szerveztük meg Pál Armanddal a mérnökszak-szervezet szegedi vegyszerválasztályát, amelynek keretében az elméleti és ipari vegytan minden korszerű kérdését hetenként ismertetjük a dolgozók számára közérthető formában. Ezért fűztük még szorosabbra kapcsolatunkat az államosított gyógyszeriparral is, mert így a hároméves terv sikeréhez a magunk tudományos eredményeivel gyakorlati sikon is hozzá akarunk járulni.

Kövesdi László

Sport

Ma délután kezdődik Nyári Kupa mérkőzés a SzAK-pályán

Gyurik és Benák is játszik a SzAK csapatában

Két labdarugómérkőzést játszanak ma Szegeden a Nyári Kupáért a SzAK ujszegedi sporttelepén. 4 órakor kezdődik a bevezető mérkőzés az SzMTE—Csongrád csapatai között. A találkozóra a szakszervezeti MTE ismét tartalékosan áll ki. 12 játékos — Cserhalmi, Hödör, Nyári III. Mészáros, Fixmer, Buda, Virágh, Fogas, Harangozó, Bánáti, Honli, Király — közül közvetlen a mérkőzés előtt jelölik ki a csapatot. A papírforma a szegedi csapat gyenge formája alapján Csongrád győ-

zelmét igéri. A főmérkőzés a Szeged—SalBTC 6 órakor kezdődik. A Szeged csapatában több változást eszközölnek. Mint értesültünk, az ujoncok közül helyet kap ezúttal már Benák és Gyurik is, akinek az igazolása pénteken este érkezett meg. A találkozó kimenetelét tekintve az esti mérkőzésre nyílt. Jegyek elővételben kiadóhivatunkban ma délig vásárolhatók.

A Szeged vezetősége felhívja rendezői figyelmét, hogy délután 3 órakor pontosan jelenjenek meg a pályán.

Miért nem kapja meg a Postás SE a Pálli-pályát?

Mióta a Szegedi Postás SE-át vette a postászsakszervezet, az egyesület fejlesztésében, illetve átszervezésében hatalmas lendülettel indult meg a munka. A postások a közeljövőben többmillió befektetésre kívánják megépíteni a szegedi nagy stadiont a felsővárosi Pálli-pályán. A területet a városi már két éve kéri, nem tudni azonban miért, a kiutalás állandó huza-vona miatt késik. A legutóbbi tanácsulástól várják a kérdés rendezését, kérésüket azonban ezúttal sem teljesítették. Pedig az ezévi munkatervben a pálya bekerítése, talajjavítás és az öltözők felépítése szerepel, amelyeket az őszi esőzések beállta után már nem tudnak elvégezni. Súlyos a tanácsnak ez a magatartása nemcsak a Postás de Szeged

általános sportterületeire és a tömegsportolásra is, részben a munka és a sportolás megindítása, részben a pályán lévő lelató tönkremenése folytán, amelynek faanyaga napról-napra pusztulásnak van kitéve. Az egyesület további tervei: atlétikai pálya, móló-pálya, a nézőtér stadionszerű kiépítése, tornacsarnok, fedett-uszoda, nyílt-uszoda, tenisz-, kosárlabdapályák és céllövőpálya megépítése, amelyeket nemcsak a posta kebelében dolgozó sportolók, hanem Szeged valamennyi dolgozójának rendelkezésére kívánják bocsátani. Eppen ezért felhívjuk az illetékesek figyelmét, támogassák a Postás SE kérését, amely áldozatkészségével nemcsak a helyi, de az országos sportterületeket is előmozdítani igyekszik.

Az atlétikai bajnokság második napja

A Vasutas-stadionban ma 4 órai kezdettel folytatják a vidéki atlétikai bajnokságot a küzdelmeket. A verseny egyes számai, csakugy, mint a tegnapi megnyitón, izgalmas és érdekes küzdelmeket ígérnek.

A SzIT Ságvári emlék-verseny hírei

Nagyszabású versenynek ígérkezik a Ságvári vándordíjért hétfőn kezdődő uszóverseny az ujszegedi uszodában. A verseny kezdete pontosan délután 5 órakor lesz. A későn érkezők a küzdelemben már nem vehetnek részt.

Szerdán délután 5 órakor kerül sor a Vasutas-stadionban a Ságvári vándordíj atlétikai versenyére.

Augusztus 12. 13. 14-én indul a röplabdabajnokság, amelynek színhelye az ujszegedi MEFESZ-pálya. A versenyek kezdete mindennap délután 5 órakor lesz.

Felhívjuk a Ságvári Endre emléktverseny valamennyi számában résztvevő szervezetek figyelmét a pontos megjelenésre, mert a hiányzó, vagy későn érkező csapatok és versenyzők a további küzdelemből törlik.

TEKE. A Délmagyarországi Tekész Alsóövetség ma délelőtti 10 órai kezdettel tartja rendkívüli tisztújító közgyűlését a Szeged AK sportotthonában. Kéri az érdekeltek pontos megjelenését.

A budapesti villamos Ganz tekecsapata ma reggel 8 órai kezdettel a VAOSZ-al a Rákóczi-téri pályán barátságos mérkőzést játszik.

AZ USZÓ és vízilabda Európa-bajnokságokat 1950-ben Budapesten rendezik.

A TISZA tisztújító közgyűlést ma délelőtti tartják meg a

Tisza Lajos-körút 79. szám alatti klubhelyiségben.

A POSTÁS SE labdarugósakosztálya ma reggel 8 órai kezdettel ifi és mezítlásos toborzót tart a felsővárosi Pálli-pályán.

A NEPI BAJNOKSÁGRA augusztus 15-ig lehet nevezni Schusztér György főtitkárnál (pénzülgazgatóság). A versenyeket augusztus 22-én kezdik meg.

A SZFIE mai napra hirdetett közgyűlését elhalasztották augusztus 15-re. A közgyűlés kezdete délelőtti 10, határozatkép-telenség esetén 11 órakor.

A POSTÁS kerékpárosai ma Székesfehérváron versenyeznek.

A TISZA augusztus 19—22 között rendez meg a Vasutas-stadionban országos IV. osztályú kizárásos versenyét. Nevezési zárlat augusztus 16.

AZ MKUMTE Ny. K. mérkőzését ma délután Makón játsza le az MVSE csapatával. A találkozó favoritja a makói csapat.

Kisvaterkedők Royala

Kizáró-ok. Az érdekképviselő alapszabályának 11. szakasza alapján demokráciaellenes magatartásuk miatt kizárta tagjai sorából Galambos Ferenc és Somlyódi Ferenc textil, illetve divatárkereskedőket és Tamási Gyula ef-tékkereskedőt.

A kendőáru sorozat jegyköteles. A Textilipari Igazgatóság Belkereskedelmi Osztályának határozata alapján közzöljük, hogy fóló hó 6-tól kezdődően a kendőáru (nyomott felkendő, jóla, ternő stb.) sorozatjegy kötelessé válik. A gyáraknál törént 6-ika előtti lefizetésekre, amelyekre szállítás még nem történt, a sorozatjegyet szintén le kell adni.